

Nr 92.

Av herr **Petrén, Alfred**, *angående ändring i utgiftsstaten för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister.*

I sitt förslag till utgiftsstat för 1919 rörande statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister hade anstaltens styrelse bland utgifterna för extra personal och vikariatsersättningar även upptagit ett arvode å 1,200 kronor till ett skrivbiträde. Detta belopp har emellertid blivit utslutet i det av Kungl. Maj:t för riksdagen framlagda förslaget till utgiftsstat för anstalten. Som skäl härtill har åberopats det av socialstyrelsen avgivna yttrandet över statförslaget i fråga, däri socialstyrelsen, som förmodat, att skrivbitrådets uppgift vore maskinskrivningsarbete och andra förekommande enklare kontorsgöromål, uttalat sig för att dylikt arbete lämpligen borde kunna utföras av någon eller några bland anstaltens klientel. Skrivbitrådets uppgift är emellertid en helt annan än den av socialstyrelsen förmodade. I själva verket utföres nämligen allt renskrivningsarbete — undantagandes sådana handlingar, som innehålla personliga uppgifter om de å anstalten intagna — utav en av dessa, som ständigt är sysselsatt härmed å kontoret. Det arbete, som lagts å skrivbiträdet, är av mera självständig art. Han för sålunda alla av socialstyrelsen fastställda journaler och diarier (utom specialjournalerna med uppgift om de intagnas uppförande m. m., vilka föras av föreståndaren själv), sköter rapporterna till socialstyrelsen, för avräkningsboken rörande de intagna och utskriver räkningarna till nykterhetsnämnderna samt sköter under föreståndarens överinseende en del av korrespondensen rörande de intagna. Då den vid Venngarn anställde räkenskapsföraren, i staten benämnd assistent, har att ombesörja kassaförvaltning och räkenskapsföring icke endast vid själva anstalten med dess verkstadsrörelse utan även vid den stora kungsgården med dess olika förvaltningsgrenar

(såsom jordbruk, trädgårdsdrift, skogsskötsel o. s. v.), kan han icke medhinna att vid anstaltens förvaltning biträda föreståndaren med annat expeditjonsarbete. Utan särskilt skrivbiträde, å vilket en del av detta kan läggas, skulle därför föreståndaren själv bli nödsakad att utföra allt utanför det rent ekonomiska liggande expeditjonsarbetet, vilket fått en avsevärd omfattning, sedan anstalten varit i verksamhet så länge, att utskrivningar i större utsträckning börjat äga rum — under 1917 hava sammanlagt 68 utskrivningar ägt rum.

Enligt det för Venngarns vårdanstalt gällande reglementet har föreståndaren så vitt möjligt att sörja för att den utskrivne erhåller arbete och bostad, när han lämnar anstalten. Den principen har också strängt upprätthållits, att ingen blir utskrivnen före den i lagen stadgade maximitidens utgång utan att lämplig bostad blivit honom beredd samt plats eller sysselsättning blivit honom anskaffad. Denna arbetsförmedling, vilken erfarenheten visat vara en så utomordentligt viktig del av en alkoholistanstalts verksamhet, tager emellertid avsevärd tid i anspråk och kräver en ganska omfattande korrespondens, då de hänvändelser om arbete, som göras, ingalunda alltid lyckas utan nya försök ofta måste göras. Givetvis måste föreståndaren själv leda detta expeditjonsarbete, men skulle han själv i detalj utföra allt sådant, bleve följden den, att han skulle få mindre tid att ägna åt själva ledningen av anstaltens verksamhet med avseende å de å denna intagna. Detta vore emellertid att i hög grad beklaga, då det skulle innebära, att anstalten icke bleve i samma grad ägnad att fylla sin uppgift att söka återföra sina skyddslingar till ett nyktert och ordentligt liv. Åt det rent individuella uppfostringsarbete, som utgör en så utomordentligt viktig del av alkoholistbehandlingen, har föreståndaren å Venngarns alkoholistanstalt hittills ägnat mycket av sin tid,¹ vilket utan tvivel bidragit till att man nått så goda resultat med anstaltens verksamhet, som skett — av de till ett 50-tal uppgående, som under 1917 utskrivits, vilka såsom hemmahörande i Stockholms stad stått under dess nykterhetsnämnds övervakning, har hittills c:a ett trettiotal i allmänhet skött sig ordentligt och flertalet av dessa veterligen också varit totalavhållsamma i fråga om alkoholhaltiga drycker.

Skulle nu föreståndaren bliva mera upptagen av rena expeditjons-görömmål, bleve följden att han finge mindre tid att syssla med de å anstalten intagna, så att ledningen av det rent personliga uppfostringsarbetet mera finge vila å hufadern, vilken dock helt naturligt icke besitter

¹ Närmare redogörelse för huru detta arbete därstädes bedrives har jag lämnat i en under tryckning varande broschyr »Om alkoholistvård».

samma kvalifikationer för detsamma som föreståndaren, vilken — frånsatt den högre bildningsgrad han innehar, som härvid ock kan hava sin betydelse — från en mångsidig tjänstgöring som predikant å Svartsjö tvångsarbetsanstalt har en omfattande erfarenhet om alkoholister. För att anstalten på bästa sätt skall kunna fylla sin uppgift är det därför av stor vikt, att anstalten till sitt förfogande har ett skrivbiträde, å vilket kan läggas sådant expeditjonsarbete, som på grund av dess natur ej med nödvändighet behöver utföras av föreståndaren själv (och till vilket assistenten icke heller har tid över), på det att föreståndaren alltjämt måtte bli i tillfälle att i nödig utsträckning ägna sig åt själva arbetet med de å anstalten intagnas uppfostran till ett nyktert och ordentligt liv.

På grund av vad sålunda blivit anfört får jag hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i den av Kungl. Maj:t föreslagna utgiftsstaten för år 1919 rörande statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att utgiftsposten »extra personal och vikariatsersättningar» ökas med 1,200 kronor eller från 4,495 till 5,695 kronor.

Stockholm den 25 januari 1918.

Alfred Petrén.
